

Protestantse Gemeente
De Westhoek te Sluis

Evangelische Kirche
in Deutschland

14 juli 2024

Voorganger: Pfr. Dr. Stefan Volkmann.

Liturgie

Lied 970 : 1 = EG 268

Lied 898 : 1, 2, 3, 4. = EG 362

Lied 98 : 1, 3. = EG 286

Lied 146a: 1, 2, 7. = EG 302

Lezing: 1 Samuel 16 : 14-23.

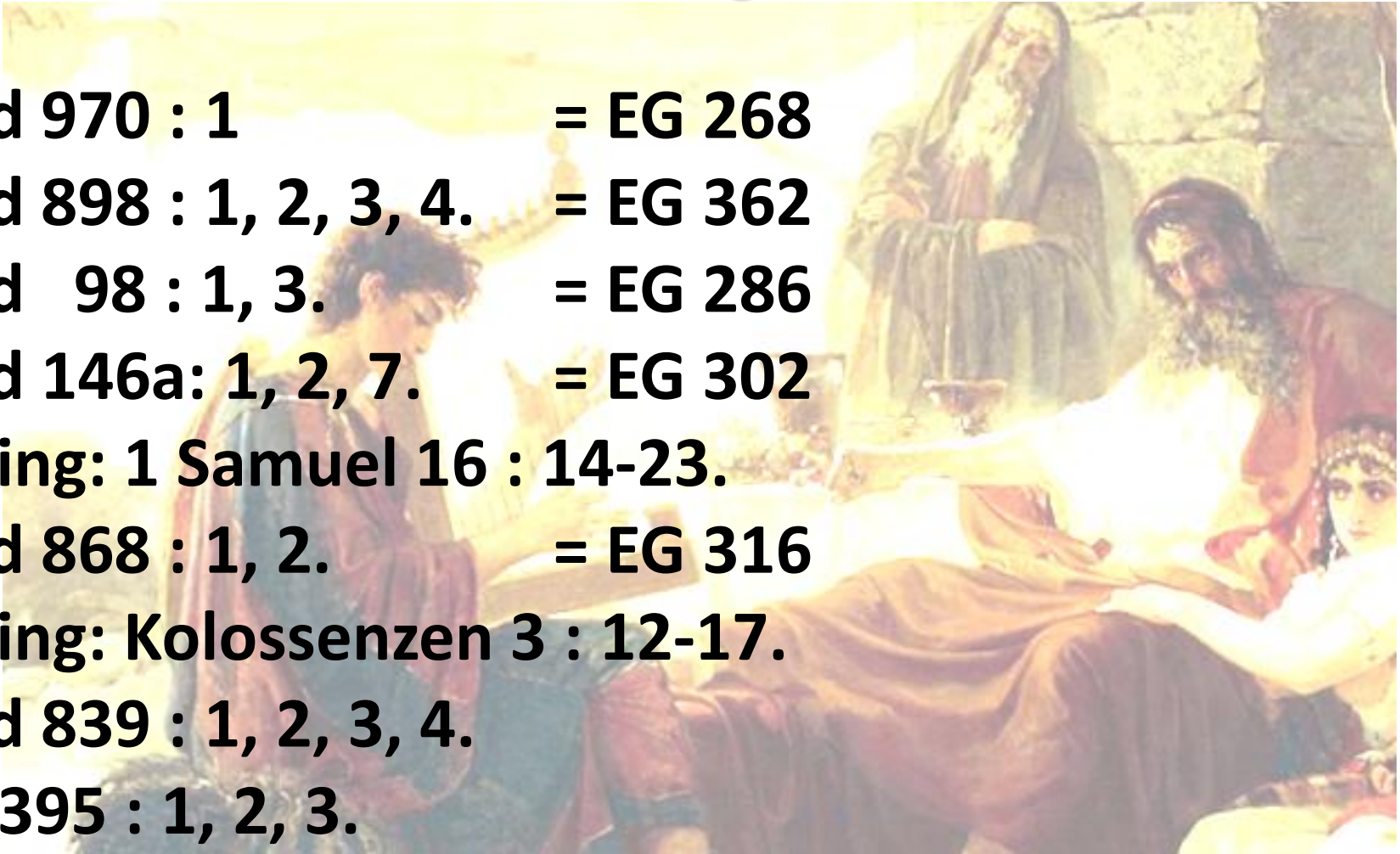
Lied 868 : 1, 2. = EG 316

Lezing: Kolossenzen 3 : 12-17.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4.

EG 395 : 1, 2, 3.

Slotlied 418 : 1, 2, 3, 4. = EG 170

Protestantse Gemeente
De Westhoek te Sluis

Kerkdiensten

Woensdag 17 juli om 14.30 uur in Rozenoord:

mw. T. Basting-van Vliet;

Vrijdag 19 juli om 16.00 uur in WZC Stelle:

mw. J. Smallegange;

Zondag 21 juli 09:30 uur Cadzand: ds. C. Baggerman;

Zondag 21 juli 10.00 uur Oostburg: ds. J. Ende;

Zondag 21 juli 11:00 uur Cadzand: Pfr. S. Volkmann.

Protestantse Gemeente De Westhoek te Sluis

Agenda

Vanaf 8 juni t/m 30 augustus kunstexposities
in de Mariakerk te Cadzand.
dagelijks geopend van 14.00-17.00 uur,
toegang is vrij.

2e Expositie 29 juni - 19 juli:

EXPOSITIE KUNSTKRING CADZAND

Anne-Marie Vermazen - acryl op papier en hout

Marjan Blokland-Dekker - textiele werkvormen / kledingaccessoires / kaarten

Lennard Hendrikse - tekenen / schilderen / knipkunst

Yvonne van der Pool - 3D schilderijen gecombineerd met stof,
steampunkbeelden en papierkunst.

Protestantse Gemeente
De Westhoek te Sluis

Agenda

**Woensdag 17 juli: 9:30-11:30 uur,
Open Haven Oostburg: Open kerken;
Aansluitend tot 13:00: Orgelspel.**

Seniorenreis Diaconaal Werkverband

Ook dit jaar wordt er weer een vakantiereis georganiseerd:

Er zijn nog 5 plaatsen beschikbaar!!!

Waar naar toe? Hotel – Het Bosgoed in Lunteren
(gericht op senioren) Volpension

Wanneer? 16 t/m 21 september 2024

Wat gaan we doen?

Genieten van elkaars gezelschap, 2 excursies,
dag- en avondprogramma's, heen-en terugreis met een bus.

Informatie: via één van de diakenen of rechtstreeks via
Ad Berkhout: 06-16376008 of
Mieke den Hamer: 06-15916839

Projectreis 15+groep 'Babayetu' in 2025.

Bestemming King' Ori in Tanzania.

1e Actie voor het inzamelen van projectgeld:

Verlotingen op de diverse dorpsfeesten in onze omgeving.

**Gevraagd: Spulletjes die als prijzen te gebruiken zijn.
(met name iets wat u zelf zou willen winnen)**

Komende zondagen kunt u deze spullen in de kerk afgeven.

Namens de 15+ groep "Babayetu" alvast bedankt.

JOTA

Agenda

Donderdag 18 juli 13 -16 u: conversatieles NL

Vrijdag 19 juli 10 u: wandelen op vrijdag

Vrijdag 19 juli 19 - 21 u: spelletjesavond

JOTA

JOTA

Protestantse Gemeente
De Westhoek te Sluis

Evangelische Kirche
in Deutschland

14 juli 2024

Voorganger: Pfr. Dr. Stefan Volkmann.

Bloemengroet:

*dhr. en mw. Martin-Timmers,
dhr. A. de Putter.*

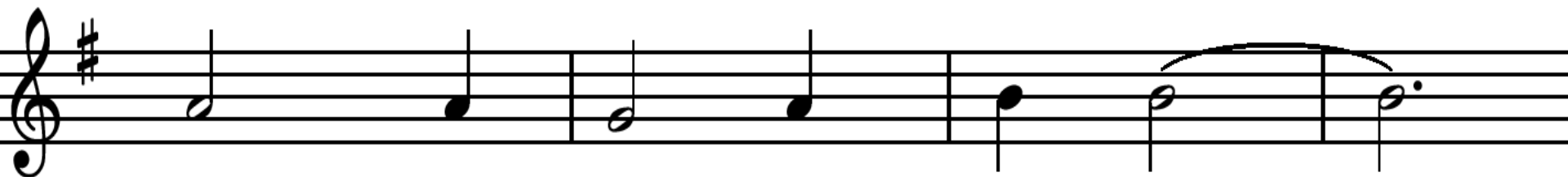

Lied 970 : 1.

*

1 Vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,

licht van Je - zus Chris - tus, _____

vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,

wij zijn één in Chris - tus. _____

Staaude: Lied 898 : 1, 2, 3, 4.

***Ein feste Burg ist unser Gott,
ein gute Wehr und Waffen.
Er hilft uns frei aus aller Not,
die uns jetzt hat betroffen.
Der alt böse Feind
mit Ernst er's jetzt meint,
groß Macht und viel List
sein grausam Rüstung ist,
auf Erd ist nicht seins gleichen.***

Staande: Lied 898 : 1, 2. 3, 4.

***Geen aardse macht begeren wij,
die gaat welras verloren.***

***Ons staat de sterke Held ter zij,
die God ons heeft verkoren.***

***Vraagt gij zijn naam? Zo weet,
dat Hij de Christus heet,
Gods eengeboren Zoon,
verwinnaar op de troon:
de zeeg' is ons beschoren!***

Staaude: Lied 898 : 1, 2, 3. 4.

***Und wenn die Welt voll Teufel wär
und wollt uns gar verschlingen,
so fürchten wir uns nicht so sehr,
es soll uns doch gelingen.***

***Der Fürst dieser Welt
wie sau'r er sich stellt,
tut er uns doch nicht;
das macht, er ist gericht':
ein Wörtlein kann ihn fällen.***

Staande: Lied 898 : 1, 2, 3, 4.

*

***Gods heilig woord alleen houdt stand,
Gods waarheid zal ons staven.
Hij leidt ons met milde hand
schenkt Hij zijn geestesgaven.
Al rooft de tiran
ons wat hij maar kan,
ons goed en ons bloed,-
laat hem zijn overmoed!
Gods rijk blijft ons behouden.***

Bemoediging en groet :

voorganger:

Onze hulp is in de Naam van de HEER.

gemeente:

Die Hemel en aarde gemaakt heeft.

voorganger:

Die trouw houdt tot in eeuwigheid

gemeente:

***En niet laat varen
het werk van zijn handen.***

Bemoediging en groet :

*

voorganger:

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus
onze Heer.

gemeente:

Amen.

Lied 98 : 1, 3.

1 Zing een nieuw lied voor God de He - re,

want Hij bracht won - de - ren tot stand.

Wij zien Hem heer-lijk tri - om - fe - ren

met op - ge - he - ven rech - ter - hand.

Lied 98 : 1. ^{3.}

Zing voor de Heer, Hij o - pen-baar - de

be - vrij-dend heil en bin - dend recht

voor al - le vol - ke - ren op aar - de.

Hij doet zo - als Hij heeft ge - zegd.

Lied 98 : 1, 3,

3. Frohlocket, jauchzet, rühmet alle,

er - he - bet ihn mit Lob-ge-sang!

Sein Lob tön im Posaunen-schal-le,

in Psal-ter- und in Har-fen-klang!

Lied 98 : 1. 3.

Auf, al-le Völ-ker, jauchzt zusammen,

Gott macht, dass jeder jauchzen kann,

sein Ruhm, sein Lob muss euch entflammen,

kommt, be-tet eu-ren Kö-nig an!

Kyriëgebed

„Singt dem Herrn ein neues Lied.“
So fordert der Psalmbeter uns auf.
Lasst uns zu Gott beten:
Gott des Lebens,
du hast uns eine Stimme gegeben.
Wir können sie nutzen,
um damit neue
und vertraute Lieder zu singen,

Kyriëgebed

um freundlich miteinander zu reden,
um dein Lob zu singen und
der Liebe Ausdruck zu verleihen.

Leider nutzen wir unsere Stimme
aber auch oft,
um über andere Menschen
schlecht zu reden,
sie zu kränken und zu verletzen.

Kyriëgebed

Das bringen wir heute vor dich:
Mach aus diesen unseren alten
schlechten Liedern
neue schöne Lieder zu deinem Lob.
Deshalb rufen wir zu dir:
Herr, erbarme dich.
Herr, erbarme dich.
Christe, erbarme dich.
Herr, erbarm' dich über uns.

Kyriëgebed

Heer ontferm U

Heer ontferm U

Heer ontfe-erm U

Lied 146a : 1, 2, 3.

1. Du mei - ne See - le, sin - ge,

wohl auf und sing - en schön

dem, wel-chem al - le Din - ge

zu Dienst und Wil-len stehn.

Lied 146a : 1. ^{2, 3.}

Ich will den Her - ren dro - ben

hier prei-sen auf der Erd,

ich will ihn herz-lich lo - ben,

so - lang ich le - ben werd.

Lied 146a : 1, 2, 3.

2 Hoe goed is 't hun die bou - wen

op Is - raëls vas - te rots,

hun die zich toe - ver - trou - wen

de trou - we han - den Gods.

Lied 146a : 1, 2. 3.

Zij heb - ben 't heil ver - kre - gen,

de al - ler-schoon-ste schat;

God leidt hen op zijn we - gen,

hun voet wordt moe noch mat.

Lied 146a : 1, 2, 3,

3. Ach ich bin viel zu we - nig,

zu rüh - men sei - nen Ruhm.

der Herr al - lein ist Kö - nig,

ich ei - ne wel - ke Blum.

Lied 146a : 1, 2, 3.

Je - doch weil ich ge - hö - re

gen Zi - on in sein Zelt,

ist's bil - lig, dass ich meh - re

sein Lob vor al - ler Welt

GEBED van de Zondag

Grote God,

We danken u voor muziek.

In de klank van liederen,

spreekt U ons aan

tot in het diepst van onze ziel.

Tonen en melodieën maken ons blij

en troosten ons.

Dank U voor de mogelijkheid

om U in muziek te ontmoeten.

GEBED van de Zondag

We vragen U
dat U de melodieën van ons leven
vormt tot lof van uw glorie,
zodat we klinken tot uw eer.
Dit bidden wij
in de naam van uw zoon Jezus Christus,
die bij U woont en leven geeft.
Van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Amen

Wij gaan voor e-ven uit el - kaar

en de - len nu het licht

Dat licht ver-telt ons iets van God

Op hem zijn wij ge - richt.

Wij ge - ven Gods ver - ha - len door.

En wie zich o - pen - stelt

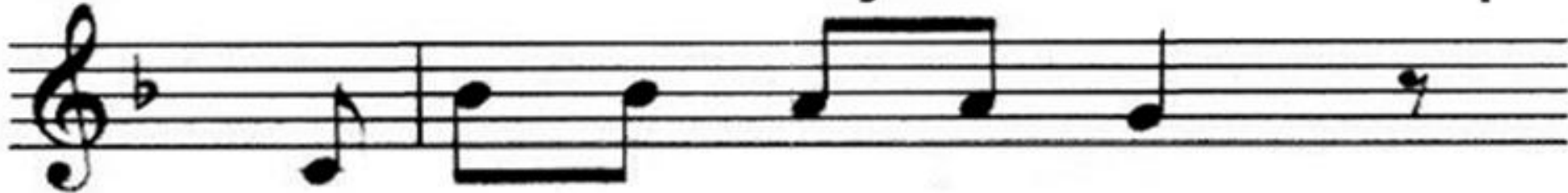
er vaart mis - schien een beet - je licht

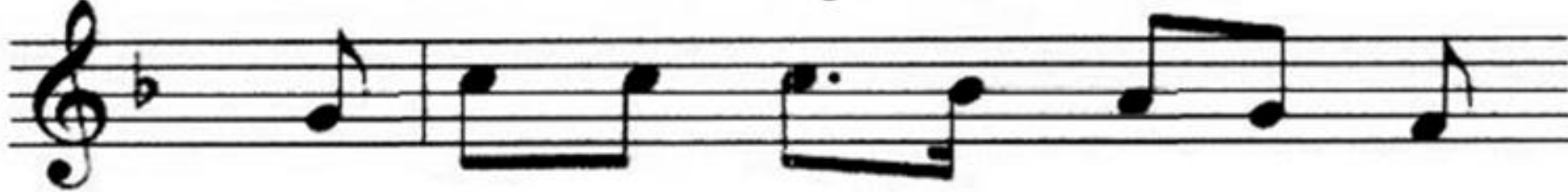
Door wat er wordt ver - teld.

Straks zoe - ken wij el - kaar weer op

en elk heeft zijn ver - haal

Het licht ver - bindt ons met el - kaar

Het is voor al - le - maal.

Lezing: 1 Samuel 16 : 14-23.

- ¹⁴Der Geist des Herrn aber wich von Saul, und ein böser Geist, von dem Herrn ängstigte ihn.
- ¹⁵Da sprachen die Grossen Sauls zu ihm:
Siehe, ein böser Geist von Gott ängstigt dich.
- ¹⁶Unser Herr befehle nun seinen Knechten,
die vor dir stehen, dass sie einen Mann
suchen, der auf der Harfe gut spielen kann,
damit er mit seiner Hand darauf spiele,
wenn der böse Geist Gottes über dich kommt,
und es besser mit dir werde.

Lezing: 1 Samuel 16 : 14-23.

¹⁷Da sprach Saul zu seinen Leuten:
Seht euch um nach einem Mann,
der des Saitenspiels kundig ist,
und bringt ihn zu mir!

¹⁸Da antwortete einer der jungen Männer und sprach: Ich habe gesehen einen Sohn Isais, des Bethlehemiters, der das Saitenspiel kundig, ein tapferer Mann und tüchtig zum Kampf, verständig in seinen Reden und schön gestaltet, und der Herr ist mit ihm.

Lezing: 1 Samuel 16 : 14-23.

- ¹⁹Da sandte Saul Boten zu Isai und ließ ihm sagen:
Sende zu mir deinen Sohn David,
der bei den Schafen ist.
- ²⁰Da nahm Isai einen Esel und einen Schlauch
Wein und ein Ziegenböcklein und sandte es
Saul durch seinen Sohn David.
- ²¹So kam David zu Saul und diente vor ihm.
Und Saul gewann ihn sehr lieb
und er wurde sein Waffenträger.

Lezing: 1 Samuel 16 : 14-23.

*

²²Und Saul sandte zu Isai und ließ ihm sagen:
Lass David mir dienen, denn er hat Gnade
gefunden vor meinen Augen.

²³Sooft nun der böse Geist von Gott über Saul
kam, nahm David die Harfe
und spielte darauf mit seiner Hand.
So wurde es Saul leichter und es ward besser
mit ihm und der böse Geist wich von ihm.

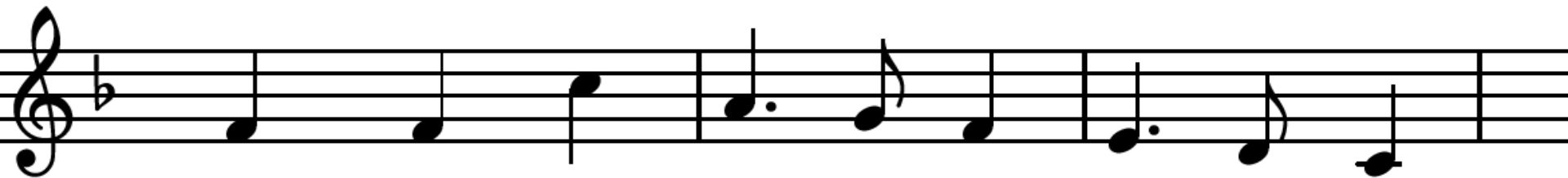
Lied 868 : 1, 2.

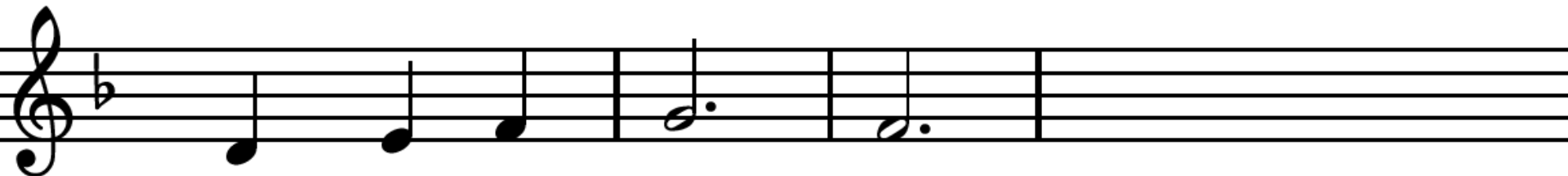
1 Lof zij de Heer, de al-mach-ti-ge

ko-ning der e - re.

Laat ons naar har-te-lust zin-gen en

blij mu-si - ce - ren.

Lied 868 : 1. 2.

Kom al-len saam,

psalm-zing de hei - li - ge naam,

loof al wat a-demt de He - re.

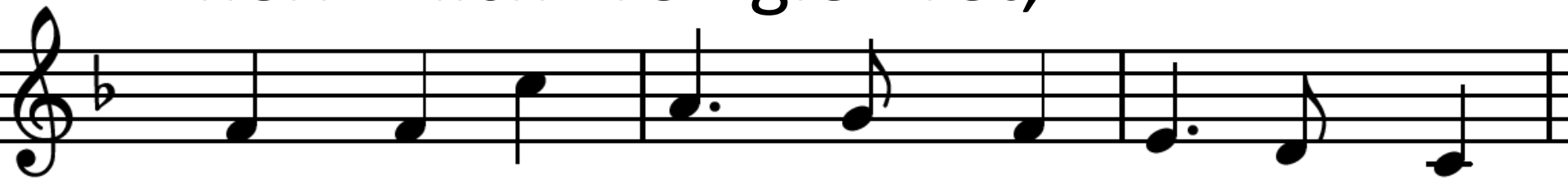
Lied 868 : 1, 2,

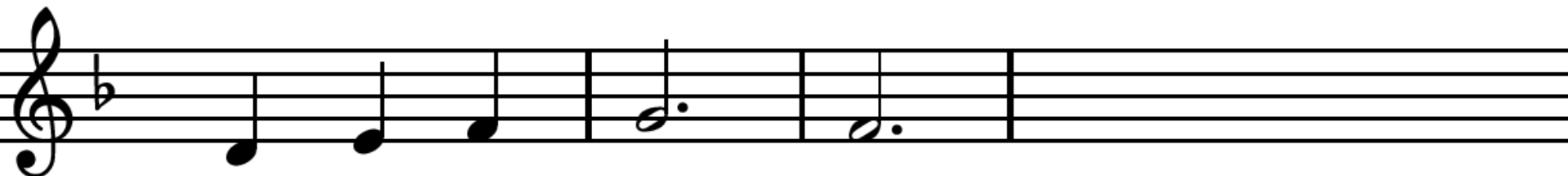
2. Lo - be den Her-ren, der al - les so

herr - lich re - gie - ret,

der dich auf af A - de - lers Fittichen

sicher ge - füh - ret,

Lied 868 : 1, 2.

der dich er - hält,

wie es dir sel-ber ge-fällt;

hast du nicht die - ses ver - spü - ret?

Lezing: Kolossenzen 3 : 12 - 17.

- ¹² So zieht nun an als die Auserwählten Gottes, als die Heiligen und Geliebten, herzliches Erbarmen, Freundlichkeit, Demut, Sanftmut, Geduld;
- ¹³ und ertrage einer den andern und vergebt euch untereinander, wenn jemand Klage hat gegen den andern; wie der Herr euch vergeben hat, so vergebt auch ihr!
- ¹⁴ Über alles aber zieht an die Liebe, die da ist das Band der Vollkommenheit.

Lezing: Kolossenzen 3 : 12 - 17.

*

- ¹⁵ Und der Friede Christi, zu dem ihr auch berufen seid in einem Leibe, regiere in euren Herzen; und seid dankbar.
- ¹⁶ Lasst das Wort Christ reichlich unter euch wohnen: Lehrt und ermahnt einander in aller Weisheit;
- ¹⁷ Und alles, was ihr tut mit Worten oder mit Werken, das tut alles im Namen des Herrn Jesus und dankt Gott, dem Vater, durch ihn.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4.

1 Ik dans-te die mor-gen toen de schep-ping be-gon,

Ik dans-te de dans van de ster-ren, maan en zon,

de gol-ven-de vel-den en de dei-nen-de zee

en al-les wat a-demt dat dans-te mee.

Lied 839 : 1. 2, 3, 4.

refrein:

Dans, dans, en doe maar mee met mij.

Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Ik ga je voor, Ik haal ook jou erbij

want Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4.

2 Dedans werd vergeten en het ritme verstoord;

het lied van deschepping werd zelden noggehoord.

Ik kwam hier op aarde om een gloednieuw begin,

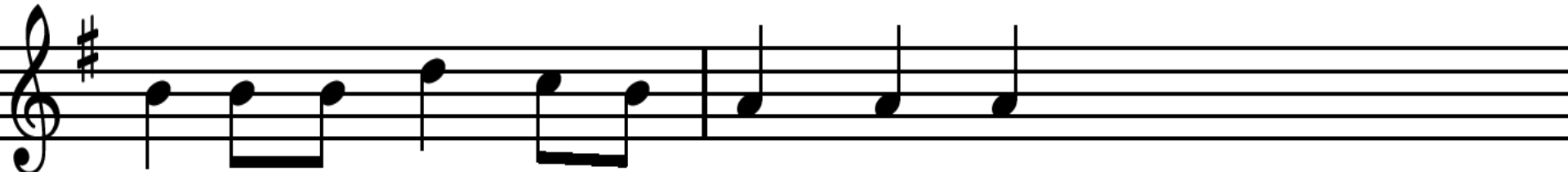
in Betlehem zette de dans weer in.

Lied 839 : 1, 2. 3, 4.

refrein:

Dans, dans, en doe maar mee met mij.

Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Ik ga je voor, Ik haal ook jou erbij

want Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4.

3 Ik danste voor blinden die mij riepen om licht.

Ik gafaan verschopten een stem, een nieuw gezicht.

Ik danste voor kinderen, de koning te rijk.

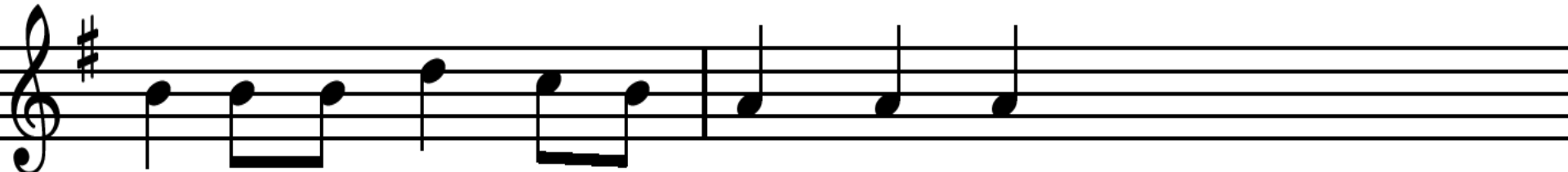
Ik danste het lied van gerechtigheid.

Lied 839 : 1, 2, 3. 4.

refrein:

Dans, dans, en doe maar mee met mij.

Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Ik ga je voor, Ik haal ook jou erbij

want Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4,

4 Dedans leek te breken, maar Ik deelde het brood.

Ik danste uit liefde veel sterker dan de dood.

Die liefde leeft in je nu Ik dans met jou,

dedans van deschepping, dedans van trouw.

Lied 839 : 1, 2, 3, 4.

*

refrein:

Dans, dans, en doe maar mee met mij.

Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

Ik ga je voor, Ik haal ook jou erbij

want Ik ben de heer van de dans, zegt Hij.

uitleg en verkondiging

Beste gemeente,

Ik wil u graag een kleine anekdote vertellen over 500 jaar Evangelisch liedboek.

Dat maakt misschien meer duidelijk dan duizend woorden, hoe belangrijk zang en liedboek waren en misschien nog steeds zijn voor de Reformatie en de ontwikkeling van de protestantse kerk.

uitleg en verkondiging

Het verhaal speelt zich af in het kleine Oost- Westfaalse vorstendom Lippe in 1533.

De landsheer Simon V. probeerde de protestantse leer te onderdrukken en wilde de protestantse ontwikkelingen in zijn vorstendom terugdraaien.

uitleg en verkondiging

Trouw aan zijn landsheer,
stuurde de burgemeester van Lemgo zijn
raadslieden naar de kerken van de stad om
afvalligen op te sporen en te vermanen, zodat ze
zouden terugkeren naar het de oude geloof.
Toen de raadslieden terugkwamen en meldden:
'Meneer de burgemeester, ze zingen allemaal',
flapte de burgemeester eruit:
'Oh, dan is alles verloren!'

uitleg en verkondiging

Je kunt het niet duidelijker uitleggen dan met dit kleine verhaal.

De Protestantse Kerken
groeiden tijdens de Reformatie
voornamelijk door middel van liederen.

uitleg en verkondiging

De evangelische ideeën werden gebracht door het zingen en doorgeven van liederen. Alleen rijke burgers konden zich boeken veroorloven, liedjes waren voor het hele volk, rijk en arm, jong en oud.

uitleg en verkondiging

Liedjes waren als het ware de sociale media van de reformatieperiode. Wat vandaag viraal gaat op Instagram, Tiktok en Facebook verspreidde zich 500 jaar geleden via liedjes.

En daar waar evangelische liederen en psalmen werden gezongen, had de Reformatie voet aan de grond gekregen.

uitleg en verkondiging

Met de Reformatie was er ook iets fundamenteel nieuws ontstaan.

Vóór de Reformatie werd in de kerk niet gezongen door de gemeente.

En er werd zeker niet in de volkstaal gezongen.

In de middeleeuwen zongen het koor of de priesters in het Latijn. Er waren al geestelijke liederen voor het volk, maar die werden niet tijdens de mis gezongen. Dit zou fundamenteel moeten veranderen.

uitleg en verkondiging

500 jaar geleden, in 1524,
verschenen er in korte tijd drie liedboeken.
Het werd er gewoon tijd voor.
Het zogenaamde ‚Achtliederbuch‘ verscheen
voor het eerst in Neurenberg rond de
eeuwwisseling 1523/24.
Zoals de naam al doet vermoeden, destijds met
een bescheiden acht nummers.
Het bevatte 4 liederen van Maarten Luther.

uitleg en verkondiging

Kort daarna werd in Erfurt het “Enchiridion” (handboek) gepubliceerd.

En nog in het zelfde jaar verscheen in Wittenberg het ‘Geestelijke Liedboek’ van cantor Johann Walter met 43 liederen en een voorwoord van Maarten Luther.

uitleg en verkondiging

In de gereformeerde kerken en de lutherse kerken is het verhaal anders.

Johannes Calvijn publiceerde in 1539 voor het eerst een verzameling psalmliedereren.

Hieruit ontstond het Geneefse Psalter, de verzameling gezongen psalmen.

In de gereformeerde kerken werden uitsluitend bijbelteksten, voornamelijk psalmen, op rijm gezet en gezongen.

uitleg en verkondiging

Luthers volgelingen genoten ook van vrije christelijke poëzie en geestelijke instrumentale muziek.

Alleen zo kon de geweldige muziek van Johann Sebastian Bach ontstaan.

De muziek van Bach is zo bijzonder omdat ze hart en geest verbindt en aanspreekt.

uitleg en verkondiging

De muziek van Bach klinkt prachtig,
en spreekt het hart aan.

Van binnen heeft het een prachtige,
logische architectuur.

Een genot voor het verstand
om deze muzikale architectuur te begrijpen.
Hart en verstand komen dan samen.

uitleg en verkondiging

Maar terug naar Maarten Luther:
Voor Maarten Luther waren de liederen
en gezangboeken niet enkel van belang
om het Evangelie naar de mensen te brengen.

Luther hechtte veel waarde aan de muziek zelf,
die had voor hem een unieke waarde.

uitleg en verkondiging

“Van muziek kan gezegd worden”,
zegt Maarten Luther,
“dat volgens het heilig woord van God
niets zo hoog te prijzen is,
omdat het macht en kracht heeft over
-alle bewegingen van- het menselijk hart.

uitleg en verkondiging

Niets ter wereld is sterker
om de droevige gelukkig te maken,
de gelukkige om verdrietig te zijn,
de moedeloze een hart onder de riem te steken,
de trotse om nederig te worden,
de opvliegende te temperen,
en de haat te verminderen.

uitleg en verkondiging

De Heilige Geest zelf,
eert deze edele kunst
als instrument van zijn werk...

De ervaring leert dat,
volgens het Woord van God,
alleen muziek verdient om geprezen te worden
als minnares en heerser
over de gevoelens van het menselijk hart.

uitleg en verkondiging

We weten dat het voor duivels
onverdraaglijk is en door hen wordt gehaat.

Mijn hart (...) loopt over
bij het horen van muziek,
die me zo vaak heeft opgewekt
en bevrijd heeft van ernstige angsten..."

uitleg en verkondiging

Maarten Luther schrijft verder:

“De Heilige Geest zelf eert deze edele kunst als instrument van zijn werkt...”.

Hij was ervan overtuigd dat heilige muziek niet alleen heilige muziek wordt genoemd omdat ze een spirituele inhoud heeft, maar omdat de Heilige Geest zelf werkt in het zingen.

uitleg en verkondiging

Zingen is een instrument van de Heilige Geest – en wat een bijzonder en mooi ding.

Bij het zingen stroomt niet alleen de lucht vanuit de longen door de stembanden en ontstaan er geluiden, maar de Heilige Geest laat onze ziel zingen.

uitleg en verkondiging

Je merkt:

muziek is balsem voor de ziel en nog veel meer.

Zingen heeft ook positieve fysieke effecten.

Dit is medisch bewezen.

Muziek werkt helend, mentaal en fysiek.

Muziek maakt blij.

Muziek is prachtig.

uitleg en verkondiging

Na de preek zingen we het lied

‘Vertraut den neuen Wegen’

(‘Vertrouw de nieuwe wegen

-waarop de Heer ons wijst.’)

Daar klinkt ook de Heilige Geest in onze ziel.

Ik heb dit lied gekozen omdat het een bijzondere geschiedenis heeft in Duitsland. Het nummer is afkomstig van Klaus-Peter Hertzsch.

uitleg en verkondiging

Hij schreef dit lied in 1989

- het jaar waarin de Berlijnse Muur viel en een einde kwam aan de DDR-
voor een bruiloft in zijn familie.

Met behulp van eenvoudige pastorie-techniek,
werd het lied de avond vóór de bruiloft
vermenigvuldigd.

De huwelijksgelofte van de bruid en bruidegom
in die tijd is te vinden in Genesis, hoofdstuk 12.

Er staat:

uitleg en verkondiging

De HEER zei tegen Abram:

‘Trek weg uit je land,
verlaat je familie,
verlaat ook je naaste verwanten,
en ga naar het land dat ik je zal wijzen.
Ik zal je tot een groot volk maken,
ik zal je zegenen,
ik zal je aanzien geven,
een bron van zegen zul je zijn’

uitleg en verkondiging

Deze tekst gaat niet over een bruiloft, maar over aartsvader Abraham die een onbekende toekomst tegemoet gaat. Omdat bij een huwelijk het bruidspaar een onbekende toekomst tegemoet gaat, samen een nieuwe weg inslaat, wordt deze oudtestamentische tekst ook vaak als huwelijkstekst gekozen. Het lied werd voor het eerst gezongen op 4 augustus 1989 in Eisenach.

uitleg en verkondiging

Dit huwelijkslied begon een geschiedenis en had een invloed die op dat moment onvoorstelbaar was, het overstijgt volledig de familiale oorsprong.

De aanwezigen bij de huwelijksdienst voelden zich zo geraakt door de tekst van het lied dat dit vervolgens door velen werd gekopieerd.

uitleg en verkondiging

In korte tijd vond het zijn weg bij gemeenten in de hele DDR. Het was niet enkel een lied voor een huwelijksgelofte, maar kwam tegelijkertijd overeen met de gevoelens die domineerden bij veel mensen in dat bewogen jaar 1989.

uitleg en verkondiging

Zo werd een persoonlijk huwelijkslied
een profetische aankondiging
van wat er de komende maanden
in de DDR zou gebeuren,
en dat verliep steeds heftiger.

Het was een lied dat in 1989 leek op een
aankondiging van de politieke onrust in die tijd.

uitleg en verkondiging

Ook als kerken in Nederland en Duitsland maken wij dramatische veranderingen mee en fusies van gemeenten, zowel hier in Cadzand als in Duitsland.

In beide landen neemt het aantal leden in de gemeenten af. Onze kerken veranderen.

uitleg en verkondiging

Voor mij is dit lied ook een lied van hoop,
vooral in deze tijd van verandering.

Een lied van hoop

dat God ons onze weg zal laten vinden.

Ook al verandert er voor ons als christenen
veel in de kerken,

God leidt ons naar waar Hij

ons will en nodig heeft.

uitleg en verkondiging

*

Voor mij is het een lied van hoop
dat God ons naar zijn toekomst zal leiden,
zoals het lied zegt,
die helder en breed is in het licht van God.

Dus:

“Vertrouw op de nieuwe paden
die de Heer ons wijst.”

Amen.

Vertraut den neuen Wegen : 1, 2, 3.

***Vertraut den neuen Wegen,
auf die der Herr uns weist,
weil Leben heißt: sich regen,
weil Leben wandern heißt.
Seit leuchtend Gottes Bogen
am hohen Himmel stand,
sind Menschen ausgezogen
in das gelobte Land.***

Vertraut den neuen Wegen : 1, 2. 3.

***Vertraut den neuen Wegen,
und wandert in die Zeit!***

***Gott will, daß ihr ein Segen
für seine Erde seid.***

***Der uns in frühen Zeiten
das Leben eingehaucht,
der wird uns dahin leiten,
wo er uns will und braucht.***

Vertraut den neuen Wegen : 1, 2, 3.

***Vertraut den neuen Wegen,
auf die uns Gott gesandt!
Er selbst kommt uns entgegen.
Die Zukunft ist sein Land.
Wer aufbricht, der kann hoffen
in Zeit und Ewigkeit.
Die Tore stehen offen.
Das Land ist hell und weit.***

D: Diaconale Collecte: NL 65 ABNA 0454 3147 01

**K: Collecte Kerkrentmeesterschap:
NL 35 RABO 0373 7266 51**

D: Diaconale Collecte: NL 65 ABNA 0454 3147 01

**K: Collecte Kerkrentmeesterschap:
NL 35 RABO 0373 7266 51**

D: Diaconale Collecte: NL 65 ABNA 0454 3147 01

**K: Collecte Kerkrentmeesterschap:
NL 35 RABO 0373 7266 51**

kerk
in actie

kerk
in actie

kerk
in actie

Beeldschappen

- Zwerfgoed van de kerk
- Ouderdommeubelen
- Oude kerkmeubelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen

Beeldschappen

- Zwerfgoed van de kerk
- Ouderdommeubelen
- Oude kerkmeubelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen

Beeldschappen

- Zwerfgoed van de kerk
- Ouderdommeubelen
- Oude kerkmeubelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen
- Oude kerkbanken
- Oude kerkstoelen

(Staande) Slotlied 418 : 1. 2, 3, 4.

1. Komm, Herr, segne uns, dass wir uns nicht trennen,

son-dern ü-ber-all uns zu dir be-ken-nen.

Nie sind wir al-lein, stets sind wir die Dei-nen.

La-chen o-der Wei-nen wird ge-seg-net sein.

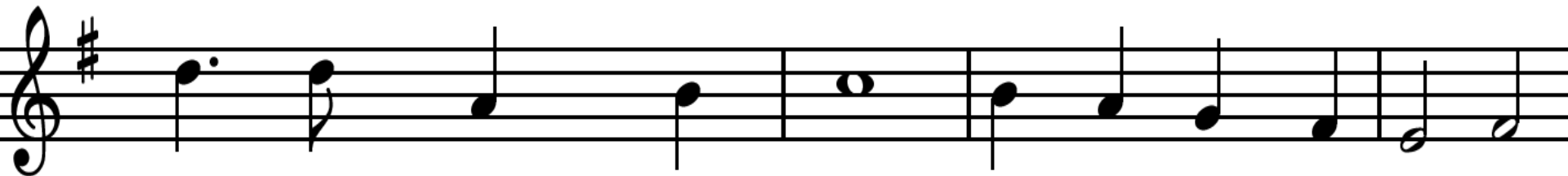
(Staande) Slotlied 418 : 1, 2. 3, 4.

2 Nie-mand kan al-leen, Heer, uw ze-gen dra-gen;

ze-gen drijft ons heen naar wie vre-de vra-gen.

Wat Gij schenkt wordt meer naar gelang wij delen,

ho-ren, hel-pen, he-len, vrucht-baar in de Heer.

(Staande) Slotlied 418 : 1, 2, 3. 4.

3. Frieden gabst du schon, Frieden muss noch werden,

wie du ihn ver-sprichst uns zum Wohl auf Er-den.

Hilf, dass wir ihn tun, wo wir ihn er - spä - hen -

die mit Trä-nen sä-en, wer-den in ihm ruhn.

(Staande) Slotlied 418 : 1, 2, 3, 4. *

4 God, schenk ons de kracht dicht bij U te blij-ven,

dan zal ons geen macht uit el-kan-der drij-ven.

Zijn wij in U een, sa-men op uw we-gen

dan wordt ons tot ze-gen la-chen en ge-ween.

Staande: Lied 431c

*

A - men, a - men, a - men.

The image shows a single line of musical notation on a five-line staff. The key signature consists of two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The melody is written in a simple, homophonic style. The first measure contains two quarter notes: G4 and A4. The second measure contains two quarter notes: B4 and A4. The third measure contains two quarter notes: G4 and F#4. The fourth measure contains a half note G4, which is beamed to the first note of the fifth measure, A4. The fifth measure contains a quarter note G4. The lyrics 'A - men, a - men, a - men.' are written below the staff, with hyphens indicating the syllable placement under the notes.

